

ENFORTIR ELS MITJANS D'EXECUCIÓ I REVITALITZAR L'ALIANÇA MUNDIAL PER AL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Objectius de Desenvolupament Sostenible des d'una mirada feminista

La igualtat de gènere és fonamental per a tots els ODS, però les dones acaben sent les menys beneficiades pels mitjans d'execució, independentment de la forma que aquests adoptin. Són encara pocs els governs que elaboren pressupostos sensibles al gènere per assignar fons a serveis i programes a favor de les dones, i aquests exercicis han revelat bretxes pel que fa a finançament respecte de les necessitats de les dones, que arriben fins el 90%.

Per què les organitzacions feministes són actores clau en l'assoliment de la justícia de gènere i dels ODS?

Sempre han estat les **organitzacions feministes** i del **moviment de dones** les que han exercit un paper clau en la lluita pel reconeixement i ple exercici dels drets de les dones. És gràcies a elles i la seva **acció col·lectiva** que les dones hem avançat al llarg de la història, i són, per tant, les veus que cal escoltar si desitgem assolir els drets de les dones i la **justícia de gènere**. Les seves visions, estratègies, anàlisis, abordatges i pràctiques han de determinar les agències del finançament, així com estar presents als espais de presa de decisions sobre el finançament al desenvolupament. I necessàriament,

és imprescindible que accedeixin a finançament que els permeti seguir realitzant una **feina transformadora**.

Com es finança l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible?

Per a la implementació de l'Agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible i l'assoliment dels ODS, un dels instruments clau és l'Agenda d'Acció d'Addis Abeba (AAAA), aprovada pels governs a la Tercera Conferència sobre Finançament per al Desenvolupament que va tenir lloc el juliol de 2015. Els **moviments feministes i de dones** han realitzat una lectura molt crítica del contingut d'aquesta agenda. En primer lloc perquè recull una visió instrumental de la participació econòmica de les

dones en considerar que *la igualtat de gènere, l'apoderament de les dones, la seva participació plena i en condicions d'igualtat, i el seu lideratge a l'economia són fonamentals per assolir el desenvolupament sostenible, i milloraran de manera significativa el creixement econòmic i la productivitat. Els drets de les*

dones són una qüestió de Drets Humans i de justícia i no un mitjà o un instrument per assolir el creixement econòmic o incrementar la productivitat.

A més, l'Agenda d'Addis Abeba posa molt d'èmfasi en la idea que el creixement econòmic és la principal font de recursos nacionals. I tal com han denunciat reiteradament els feminismes, el creixement econòmic, **en un sistema neoliberal i patriarcal, es basa en l'explotació de la força laboral i en el treball no remunerat de les dones**, i està relacionat directament amb greus violacions

dels Drets Humans, en especial dels drets de les dones. L'Agenda tampoc incorpora una anàlisi de les causes estructurals i sistèmiques que produeixen la desigualtat, la pobresa i la desigualtat de gènere. No interrelaciona el neoliberalisme, el fonamentalisme, el militarisme, el racisme i el patriarcat, ni fa un reconeixement explícit de l'impacte que tenen les polítiques neoliberals, els programes d'ajustament estructural i les privatitzacions a la vida de les dones com sí fa la **Plataforma d'Acció de Beijing**.

Qui és el garant dels Drets Humans?

Des d'un **enfocament feminista i de Drets Humans**, l'Agenda d'Addis Abeba confereix una perillosa importància al sector privat com a **actor clau en el finançament per al desenvolupament i a l'apoderament de les dones**, rebaixant de manera considerable la responsabilitat dels Estats com a principals garants dels Drets Humans. Per exemple, podem llegir al document final: **encoratgem el sector privat a contribuir [...] que les dones tinguin plena i productiva ocupació [...], un mateix salari per la mateixa feina** però no incorpora un acord que garanteixi que les empreses transnacionals no utilitzin la bretxa salarial de gènere per augmentar la seva rendibilitat. A més, no s'estableixen mecanismes de rendició de comptes vinculats al compliment dels **Drets Humans i la igualtat de gènere**.

També, des dels feminismes, preocupa la visió sobre l'Ajuda Oficial al Desenvolupament que conté l'Agenda d'Addis Abeba, ja que **desapareix el compromís i l'obligació dels països enriquits per finançar els drets de les dones i la igualtat de gènere**. Al document final, l'Agenda només inclou que: **Urgeix als països donar seguiment i reportar sobre les assignacions de pressupostos per la igualtat de gènere i l'apoderament de les dones**.

Novament es fragmenta l'agenda de les dones?

El focus que l'agenda posa a l'abordatge d'**associacions entre múltiples parts interessades** pot tenir greus conseqüències de cara a la realització dels drets de les dones en existir el risc de, novament, fragmentar l'agenda de les dones. Moltes de les parts interessades en treballar amb "dones i nenes" **no reconeixen la Plataforma d'Acció de Beijing, el pla d'Acció d'El Caire ni la CEDAW** com els instruments que més garanteixen l'avenç en els drets de les dones. Són parts que no desenvolupen la

seva feina des d'un enfocament de Drets Humans amb perspectiva de gènere, ni des del feminisme interseccional. Com a conseqüència, **l'agenda de les dones es fragmenta** destinant-se el poc finançament disponible a accions verticals gens transformadores. Per exemple, es financen programes que treballen per la salut sexual i reproductiva de les dones sense reconèixer l'**autonomia física i sexual** d'aquestes. Es financen programes que treballen per l'eradicació de la violència contra les dones o accions d'apoderament econòmic sense treballar la **violència sexual** o els **drets sexuals i reproductius**. Altres vegades, es plantegen programes de participació política de les dones que no aprofundeixen sobre el concepte de ciutadania de les dones que, necessàriament, passa pel dret a decidir sobre el propi cos. Accions, totes elles, que treballen des dels efectes i no des de les causes que provoquen la desigualtat i la discriminació. **Fragmentant l'agenda es perden les oportunitats de transformació**.

Malgrat tot el que s'ha exposat, només el 5% dels fons d'ajuda exterior va tenir la igualtat de gènere com un objectiu principal en el període 2012-2013.* Com demostren els estudis realitzats per l'organització AWID, la majoria d'organitzacions feministes i del moviment de dones no accedeixen a finançament. La mitjana proporcional d'ingressos anuals d'una mostra de 740 organitzacions de dones el 2010 era d'amb prou feines USD 20.000. Segons l'última enquesta mundial, les organitzacions de dones depenen sobretot del recolzament per projectes puntuals i no compten amb fons flexibles a llarg termini. De la mateixa manera, el 48% dels qui van respondre l'enquesta d'AWID mai va rebre recolzament estructural i el 52% mai va rebre recolzament multianual.**

* OECD DAC (2015), *From commitment to action: Financing gender equality and women's rights in the implementation of the Sustainable Development Goals*.

** AWID año 2013: *Regando las hojas dejando morir raíces*.

Realitzat per:

ASSOCIACIÓ DE
PLANIFICACIÓ FAMILIAR
DE CATALUNYA I BALEARS

COOPERACCIÓ

Amb el suport de:

Agència Catalana
de Cooperació
al Desenvolupament

Més informació a: agendessexuals.wordpress.com